

מכילתא

כתב עת לתורה ולחכמה

העורכים

הרב יואל בינדר • עדיאל ברויאר

הרב יעקב ישראל סטל • משה דוד צ'צ'יק

מזכיר המערכת

מנחם טייטלכאום

גליון א • כסלו תש"פ

כתובת המערכת:
mekhilta@mekhilta.com

© כל הזכויות שמורות
ירושלים תש"פ

המחברים מתבקשים לשלוח את מאמריהם ערוכים, מוקלדים ומותקנים על
פי כללי התקנה מקובלים ועקביים

אין לשלוח מאמר שנתפרסם או שעומד להתפרסם במקום אחר

תוכן כל מאמר הוא על אחריותו של המחבר בלבד, כולל מאמרים ותגובות
של חברי המערכת

המאמרים

7	שמחה עמנואל	שניאור זק"ש: רשימת כתבי היד באוסף גינצבורג (חלק א)
41	הרב יעקב ישראל סטל	מנהג אמירת 'פטום הקטורת' בתפילת ערבית ובתפילות נוספות: מנהגי צרפת, פרובאנס ומקומות אחרים
113	הרב יהודה לייביש ווייס	'שמויים': כינוי איטלקי לשם 'א'להים'
133	משה הלל	סידור כוונות הרש"ש – בין מסורת לחידוש
159	יוסף אביב"י	קול התור – דור אחר דור

מאמרי ביקורת

337	הרב מרדכי מנחם הוניג	לחקר חפצי מצווה מתקופת המשנה והתלמוד ומי-הביניים: ביקורת על הספר 'נהגו ישראל'
353	עדיאל ברויאר	דקדוקי סופרים ב'הכי גרסינן'

המשתתפים

simcha.emanuel@mail.huji.ac.il	פרופ' שמחה עמנואל
alfabita99@gmail.com	הרב יעקב ישראל סטל
2232180@gmail.com	הרב יהודה לייביש ווייס
345hillel@gmail.com	משה הלל
koltoov@gmail.com	יוסף אביב"י
mordechaihonig@gmail.com	הרב מרדכי מנחם הוניג
calev72@gmail.com	עדיאל ברויאר

בשער

כך פירוש מכילתא: הלכות ברורות שמקובצות מכל התלמוד ונעשית כמסכתא.

שכשם שממידה אחת שלקמח אינו יוצא אלא שתות אחד שלסולת, שמכילתא שתות שלמידה היא, כך מכילתא [...]*

'מכילתא' הוא כתב-עת המוקדש לפרסום מחקרים בכל תחומי היהדות. בתקופה האחרונה הולך ומשגשג המחקר התורני בידי יושבי בתי המדרש, ציבור גדול של תלמידי חכמים עוסק בתחומים מגוונים של המחקר, ואף מפרסם מפירות מחקריו בבמות שונות. נוכח פריחה זו ניכרת נחיצותה של במה הפונה לקהל אוהבי תורה והמיועדת לפרסום מאמרים ברמה גבוהה וביקורתית. אנו תקווה כי 'מכילתא' ישמש במה למחקרים בכל אחד ממקצועות התורה ובמקצועות שהם לה כרקות וטבחות, פתחים ושערים, כגון חקר לשון הקודש ודברי הימים.

'מכילתא' מזמין את הלומדים והמעיינים לשלוח מפרי קולמוסם, מאמרים שיש בהם חידוש ובהירות, ואשר דבריהם מבוססים ושורשיהם נטועים. את המאמרים יש לשלוח לאחר עריכה והגהה, והם יפורסמו בהתאם לשיקולי המערכת ולאחר קבלת חוות דעת של לומדים וחוקרים העוסקים בתחומים הרלוונטיים. בצד המאמרים תתפרסמנה מעת לעת ביקורות ספרים, מהדורות ומאגרי מידע, וכן סקירות קצרות על מפעלי מחקר וההדרה שבהתנהוות. הקוראים מוזמנים אפוא לשלוח גם הצעות וסקירות.

'מכילתא' אינו נתמך בידי שום גורם, גוף או מוסד, והוא נטול כל פניה. אחריות המאמרים על כותביהם, ואין הם משקפים את עמדת מי מחברי המערכת. המלאכה כולה נעשית בהתנדבות חברי המערכת והמסייעים בידם, ובסייעתא דשמיא, אשר זכינו לה במידה מרובה בהפקת גליון ראשון זה. תפילתנו כי יהי נועם ה' אֱלֹהֵינו עלינו גם הלאה, ויעלה בידנו להגיש מכילתא של סולת נקיה, דברי תורה ברורים ומאירים.

* תשובת גאון שפורסמה לראשונה אצל L. Ginzberg (ed.), *Geonica*, II, New York 1909, pp. 37, 39. הוגהה מחדש מתוך קטע הגניזה שממנו פורסמה: קמברידג', ספריית האוניברסיטה, TS Misc. 35.98. ב"מ לוין (אוצר הגאונים, י: גיטין, ירושלים תש"א), תשובות סי' ריח, עמ' 88 הע' ג; אגרת רב שרירא גאון, חיפה תרפ"א, נספחים עמ' VIII) מייחס את התשובה לרב האיי גאון. אולם, הכותרת "לרבנו האיי ז"ל" שבגאוניקה מתייחסת לתשובה בערבית-יהודית שהדפיס גינצבורג בעמ' 38. אין סיבה של ממש לקבוע כי כותרת זו מתייחסת גם לתשובה המובאת כאן.

